

1868

Utrander.

Kort beskrifning af kolonierna

DONA FRANCISCA,

BLUMENAU

OCH

RIO GRANDE DO SUL

I

BRASILLEN

Ur KB:s samlingar

Digitaliserad år 2013

National Library
of Sweden

1868

1868

Utrander.

Kort beskrifning af kolonierna

DONA FRANCISCA,

BLUMENAU

OCH

RIO GRANDE DO SUL

I

BRASILLEN.

1868

Kort beskrifning af kolonierna

Kejsardömet Brasilien i Södra Amerika är ett af jordens vidsträcktaste riken; dess norra del sträcker sig ända upp under eqvatorn, under det att det i söder går långt ned i den tempererade zonen. I de långa kusten belägna provinserna afkyles klimatet högst betydligt af hafvet, hvilket som bekant förer svalka med sig åt varma och värme åt kalla länder. Kolonierne Dona Francisca, Blumenau och provinsen Rio Grande do Sul äro belägna i sydligaste delen af Brasilien och torde med allt skäl kunna räknas bland jordens mest gynnade länder. Förhållandet mellan värme och köld, mellan regn och torka är här på det för människornas helsa och vextlighetens befrämjande lyckligaste sätt modereradt, och torde i alla afseenden dessa kolonier icke öfverträffas af någon fläck på jorden. Detta oaktadt voro de länge så godt som fullkomligt okända, endast i förbigående omtalas de af en och annan resande, och allmänna uppmärksamheten fästades först vid de rikedomar, de genom sin bördighet och sitt läge innesluta, då prinsen af Joinville, son af konung Ludvig Filip af Frankrike, vid sitt giftermål med en brasiliansk prinsessa, i denna del af landet

grundlade en koloni, hvilken han efter sin gemål kallade Dona Francisca och ännu omfattar med det varmaste intresse.

De germaniska folkstammarne äro kända såsom de företagsammaste kolonister i nyare tider, och prinsen af Joinville bemödade sig derföre om att förmå tyska utvandrare att nedsätta sig i den nya kolonien. I Hamburg bildades redan 1849 en kolonisationsförening för att kolonisera ifrågavarande brasilianska landskaper, och regeringen i Rio Janeiro, Brasiliens hufvudstad, visade sig genast beredd att göra ganska stora uppoffringar för att förmå skickliga och redbara arbetare af alla yrken att hit utvandra. Resans längd afskräckte emellertid många, de stora kostnaderna ännu flera, och dessutom föreställde sig mången *hela* Brasilien såsom ett land, i hvilket en odräglig hetta alltid är rådande.

Den stora utvandrarströmmen från Europa fortfor derföre att gå mot Nordamerika, och först nu, sedan de närmast tillgängliga och fruktbaraste delarne af detta land äro öfverbefolkade och i de stora östra städerna råder den förfärligaste arbetslöshet och hungersnöd, har man åter vänt sina blickar mot Södra Amerika och framförallt Brasilien, man har opartiskt granskat der rådande förhållanden och funnit att der finnas de rikaste, de herrligaste, de för kolonisation mest lämpliga länder.

Visserligen är vägen lång, dock tillryggelägges resan från Stockholm till Dona Fran-

cisca vanligen på 6 till 7 veckor, och öfver kostnaden kan ingen klaga sedan denna genom kejserliga brasilianska regeringens medverkan nedsatts till mindre än hvad det kostar att resa till Nordamerika.

För att komma till Dona Francisca eller någon af de andra sydbrasilianska kolonierna måste man passera eqvatorn, men ju mera man kommer i söder om denna, desto mera tempererad blir klimatet, och aftager värmen i proportion mera mot sydpolen än mot nordpolen.

I slutet af år 1865 hade Dona Francisca, enligt koloniens tidning, 4,275 innevånare, hvaraf 3,595 tillhörde protestantiska och 680 katolska trosbekännelsen. Boningshusens antal var 638, uthusen 834, fabriksbyggnader 46. Kolonien hade 41 mandioc-, 30 socker-, 6 arrowrot-, 4 ris- och 3 mjölkvarnar, dessutom 4 sågverk och 2 oljeslagerier. Vidare 4 garfverier, 5 tegelbruk, 1 lerkärlsfabrik, 1 boktryckeri, 3 ölbryggerier, 2 ättikbryggerier och 10 brännerier.

Kolonisterna hade 67,669 kaffeträd, 12,980 fruktträd och odlade dessutom sockerrör, mandiok, ris, arrowrötter, tobak, rotfrukter, mais, bönor, oljevexter, färgvexter m. m. De hade 400 hästar, 827 kor, 2,099 svin samt derjemte får, getter och en massa fjäderfän, hvilka särdeles väl trivas i dessa länder.

Dona Francisca är beläget under 26 breddgraden och dess klimat synes af nedanstående officiella uppgifter:

Värmegrader och Väderlek år 1866.

Joinville 1866.	Medeltemperatur i + grader efter Réaumur.			Väderlek.				Vattenmängd i millimeter.	
	Morgon.	Middag.	Afton.	Månadens medelvärme.	I medeltal för 7 år.	Regnfria dagar.	Regn- dagar.		Åska hör- des dagar.
Januari...	16,78	24,15	17,99	19,64	20,12	4	27	16	586,40
Februari..	16,11	23,98	18,14	19,41	19,79	15	13	10	226,02
Mars	15,02	22,68	16,66	18,12	18,79	20	11	2	169,86
April	13,90	20,00	15,37	16,42	17,14	15	15	4	291,13
Maj	12,69	18,48	14,37	15,18	14,48	20	11	4	110,56
Juni	9,47	15,38	11,33	12,06	13,48	17	13	2	217,48
Juli	11,32	17,02	12,90	13,75	12,53	25	6	—	43,81
Augusti...	10,30	16,53	12,61	13,35	13,84	19	12	10	48,00
September	13,00	17,28	14,28	14,86	14,68	13	17	13	175,78
Oktober ..	13,34	19,05	14,71	15,70	16,41	16	15	2	281,70
November	15,70	21,64	16,77	18,03	17,80	19	11	5	187,06
December.	16,07	21,83	16,69	18,20	19,27	14	17	4	215,31
Årets medelvärme:				16,22	16,53	197	168	72	2553,11
					Summa	719			

Man finner här af att klimatet är särdeles lämpligt för svenskar, emedan värmen aldrig öfverstiger hvad vi äro vande vid i vårt eget fädernesland, hvaremot egentlig köld nästan aldrig är rådande. De varmaste dagarne 1866 voro den 26 och 28 Januari och 1 Februari, då värmen uppgick till 27—28 grader, allt efter Réaumurs thermometer, som har endast 80 grader, så att man måste tillägga en fjerdedel för att få gradtalet efter vår vanliga hundra-gradiga thermometer, således var högsta värmegraden efter vår räkning 35 grader, hvilket icke på långt när är så varmt som det i år varit flera dagar i Stockholm. De kallaste dagarne voro den 23 och 24 Juni, då thermometeren föll ända till 0 grader. Af de 197 regnfria dagarne voro 174 klara och vackra och 23 mulna, af de 168 dagar, då regn föll, regnade det endast 84 *hela* dagar. Medeltalet af regndagar året förut var endast 69.

Förutom jordbrukare funnos följande yrkesidkare: 2 läkare, 1 sår-läkare, 2 apothekare, 3 barnmorskor, 1 dödgräfvare, 21 köpmän, 1 bokhandlare, 2 bokbindare, 5 bagare, 2 konditorer, 5 värdshusvärdar, 7 slagtare, 15 skräddare, 16 skomakare, 3 sadelmakare, 17 snickare, 4 tunnbindare, 8 vagnmakare, 2 svarfvare, 10 qvarn- och maskinbyggare, 3 skeppsbyggare, 14 timmermän, 10 murare, 1 taktäckare, 2 krukmakare, 7 smeder, 2 lås-smeder, 2 urmakare, 2 korgmakare, 6 cigarrmakare, 18 formän, dessutom kopparslagare,

såpsjudare, repslagare, fotograf, boktryckare o. s. v. Kyrko- och skolväsendet räknade 3 prester, 5 skollärare och 3 lärarinnor. Såväl den protestantiska som den katolska kyrkan är försedd med orgelverk. Gosskolan i Joinville hade 115 lärjungar, en flickskola hade 101 elever. I Annaburg fingo i en skola 109, i en annan 44 och i en tredje 32 barn undervisning. På landet finnas flera skolor.

På koloniens sjukhus vårdades 1865 tillsammans 50 sjuka, af hvilka dock endast 37 voro egentliga kolonister, de andra voro framlingar.

Välmågan är mera allmän än hvad man i allmänhet finner i europeiska eller amerikanska samhällen. Härtill bidrager lika mycket jordens utomordentliga fruktbarhet som den omständigheten att kolonisterna ända från koloniens anläggande uteslutande utgjorts af välfrejdade, arbetsdugliga menniskor af jordbrukare- och handtverkarståndet. För svenskar måste det vara särdeles angenämt att i det nya fäderneslandet återfinna det gamla hemlandets bruk och seder. Sålunda finnes i hela Dona Francisca knappast ett hus, hvarest man icke julaften ser det med ljus smyckade julträdet och hör barnens glada jubel. I Joinville finnes en sångförening och en frivillig skarpskyttekår.

En telegraflinie är anlagd från Rio Janeiro och längs kusten af Rio Grande do Sul, och kommer en kort sidolinie att leda till Joinville, hvarigenom kolonien sättes i direkt

beröring med hela den bildade världen. Vägar anläggas i flera riktningar inåt landet och jernvägar byggas i stor skala såväl i Brasilien som i de angränsande La Plata-staterne. Flera svenska ingenjörer och arbetare äro redan anställda vid dessa byggnadsföretag och äro naturligtvis gerna landsmän till tjänst med råd och upplysningar.

Vid allmänna expositionen i Rio Janeiro 1865 hade kolonisterna exponerat dels landtmannaprodukter, såsom mais, ris, bönor, tajas, mangariter, caras, maisax, arrowrötter, mjöl af olika sorter, friska sydfrukter, socker, honing och insyltade frukter; dels industrialster såsom vagnar, smidda arbeten, bleckslagarearbeten, svarfvade saker, remtyg, skodon, lerkärl, tågvirke, läder, fällar, qvastar, tagel, vax- och talgljus, cigarrer, snus, tryckta saker, en modell af Pirahybron m. m.

Blumenau har sitt namn efter sin grundläggare, doktor Blumenau, som dock för längesedan öfverlemnade kolonien åt kejsarliga regeringen. Vid världsexpositionen i Paris 1867 tillerkändes denna koloni ett af de tolf största utomordentliga priserna såsom »en kommun och förening, som är grundad på frivillig invandring, på åkerbruk och industri, på framåtskridande och fortvarande utveckling, samt utmärkt genom sina innevänares sedlighet och andra goda egenskaper.» Blumenau ligger vid den segelbara »stora Itajahy»-floden, ungefärligen 6 mil från dess mynning, har något öfver 3,300 nästan uteslutande tyska inne-

vånare. Dess utomordentligt fruktbara jord, vattenrikedom och förträffliga klimat göra denna koloni så mycket mera passande för nordiska utvandrare, som kejserliga regeringen i flera år egnat den en särdeles omsorg och infört åtskilliga praktiska reformer. De vidsträckta statsdomänerna, hvilka omfatta hundratals kvadratmil från flodens utlopp och långt in i landet, erbjuda behagliga bostäder och fruktbara landegendomar åt hundratusentals familjer.

Rio Grande do Sul är den sydligaste provinsen i Brasilien, stor som halfva Sverge, har det herrligaste tempererade klimat, men är ännu föga uppodlad. Innevånarnes antal uppgår nemligen endast till mellan 30 och 40,000 menniskor, till större delen tyskar, hvilka bilda många såväl stats- som privatkolonier, hvilka till större delen befinna sig i det mest blomstrande tillstånd. *Rio Grande do Sul* sträcker sig ned till 33 graden sydlig bredd. Denna rika och fruktbara provins kan föda millioner menniskor.

För att underlätta emigrationen, hvilken alltid måste betraktas såsom en välsignelse för ett i sin uppkomst varande land, har kejserliga brasilianska regeringen med kolonisationsföreningen i Hamburg träffat öfverenskommelse, hvarigenom kolonisationsföreningen ser sig i stånd att befordra utvan-

drare till *Dona Francisca*, *Blumenau* och *Rio Grande do Sul* för så billigt pris, att det icke är dyrare att resa till Södra än till Norra Amerika, ehuru vägen är betydligt längre.

Invandrare, som bestämma sig för att bosätta sig i någon af statskolonierna, erhålla i utskeppningshamnen fri kost och derifrån fri resa till hufvudorten för det distrikt, der de ämna nedslå sina bopålar, fri bostad i 2 till 3 månader och, om de så önska, lönande arbete antingen på beting eller mot daglön vid offentliga arbeten, mest väganläggningar, eller ock vid jordbruket, efter i landet vanliga priser, hvilka äro ungefärligen desamma som i Nordamerika.

Hvarje invandrare, som vill egna sig åt jordbruket, kan erhålla jordegendom på 3 till 5 års kredit och till priser, som variera från 5 r:dr pr tunnland efter jordmånens beskaffenhet och efter större eller mindre afstånd från stad, kust eller allmän väg. Kolonisten har att välja mellan flera tusende egenomar af olika storlek. Vid kontant betalning lemnas betydligt afslag.

Slutligen lofvar kejserliga regeringen att på allt sätt bistå invandrarne vid deras första bosättning och detta på ett sätt, som väl icke i något annat land finner något motstycke. Hvarje kolonist, som visar sig deraf värdig och som är i verkligt behof af sådant understöd, erhåller för sig sjelf och för hvarje familjemedlem från 10 till 45 år nödiga för-

skotter dels i penningar, dels i lifsmedel eller utsäde. Men emedan dessa förskott måste återbetalas och detta på samma sätt som sjelfva egendomen, eller med årliga afdrag, och samtliga skulderna vidhäfta egendomen såsom första inteckning, så aktar sig hvarje förståndig familjfader från att obetänksamt mottaga större förskotter än som äro honom oundgängligen nödvändiga, ty ju mindre skuld han börjar med, desto snarare kan han hoppas att vara fullkomligt skuldfri egendomsegare.

Emigranter, som icke bestämma sig för någon af statskolonierna, erhålla i sjöstäderna fri bostad någon tid i enkom för detta ändamål inrättade lokaler, afvensom kost för särdeles billig betalning, enligt af regeringen fastställd taxa. Regeringens dertill förordnade kommissarier lemna dem i afseende på kolonisationen beredvilligt alla möjliga upplysningar.

Utvandrarne uppmanas att före afresan bestämma i hvilken hamn de vilja landstiga. Sålunda böra de, som bestämma sig för någon af kolonierna i provinsen Rio Grande do Sul, landstiga i hamnen af samma namn; de, som välja kolonien Blumenau, böra gå antingen direkte dit eller till S:ta Catharina (Desterro). De, som vid framkomsten eller under vägen förändra sin bestämmelse, få finna sig uti att på egen bekostnad resa till orter, till hvilka de icke köpt biljett.

Hvarje kolonist bör medtaga sängkläder, kokkärl och passande smärre husgerådssaker,

emedan sådant dels alls icke finnes att köpa i Brasilien, dels är omåttligt dyrt. Likväl tillrådes ingen att köpa sådant härhemma, om han ej redan har det, utan att göra sina uppköp i Hamburg, hvarest dylika saker finnas i stort utval och till billiga priser. Handtverkare böra medtaga sina vanliga verktyg, dock endast jernet och förse sig med nytt trä vid framkomsten. Af linne och goda gångkläder kan ingen hafva för mycket med sig. Allt bör packas så hårdt samman som möjligt, emedan frakten beräknas efter utrymme och icke efter vikt.

Kistor eller koffertar böra vara af starkt trä, hafva goda lås och vara försedda med egarens tydligt skrifna namn och destinationsort. Ändamålsenligaste storleken är 3 fots längd, 2 fots höjd och 2 fots bredd. Att taga mycket stora kistor med sig är icke ändamålsenligt och kan lätt vid transporten i Brasilien orsaka stora kostnader.

Passagerare bör ej medtaga annat än hvad han sjelf med familj behöfver för resan och bosättningen; träffas hos honom handelsvaror, som äro belagde med tull, riskerar han att få dessa konfiskerade.

Hvarje utvandrare, som ämnar söka sin utkomst vid jordbruket, uppmanas enträget att förse sig med följande verktyg:

Slipstenar från 14 till 16 tums diameter;
En *yxa* till trädfällning för hvarje karl,
en *skogsknif*, en *handyxa*;

En eller två starka *spadar*, en dito *skyffel*, en eller två *gödselgrepar*;

En *bandknif*, vanliga *trädgårdsredskaper*, men inga större landtbruksredskap;

Några starka *hackor*, 5 till 6 tum breda;

En större och en mindre *såg*, *stämjern*, *meislar*, *hammare*, *tång*, några *borr*, *huggjern*, *hyflar*, *okularknif* o. s. v.

Hvarje familj bör medhafva en god *bössa*, emedan jagten är riklig.

Det är äfven fördelaktigt att medtaga trädgårdsfrön väl förvarade i glasflaskor eller bleckdosor.

Hvarje passagerare eger medföra res saker, som upptaga 20 kubikfot.

Kosten ombord på fartyget under öfverresan utgöres af:

Söndag: $\frac{1}{2}$ *℔* oxkött, mjölrätt med torkad frukt; *måndag*: $\frac{1}{2}$ *℔* fläsk, ärtsoppa eller surkål; *tisdag*: $\frac{1}{2}$ *℔* oxkött, gräarter eller linser; *onsdag*: $\frac{1}{2}$ *℔* oxkött, ris med sirup; *torsdag* lika med *söndag*; *fredag* lika med *måndag*; *lördag*: sill eller fisk, linser eller bönor, dessutom 5 *℔* fint skeppsbröd och omkring $\frac{1}{2}$ *℔* smör i veckan.

Om morgonen kaffe, om aftonen the, hvarje karl om förmiddagen ett glas bränvin eller rom. Riklig tillgång på godt renadt dricksvatten. Sjuka erhålla för dem passande mat, vin, socker, sago, gröt, äfvensom nödvändiga medikamenter från skeppsapotheket. Potatis, ättika o. s. v. medföljer maten.

Vanliga myntsarten i Brasilien är *Milreis* = 1 r:dr 81 öre rmt.

Enligt resandes utsago varierar arbetslönen från 8, 10 till 11 r:dr; kött och fisk är mycket billigt, brödet dyrt.

Passagerareafgiften från Stockholm till Dona Francisca eller Blumenau är 259 r:dr, till Rio Grande do Sul 270 r:dr.

Jordbrukare, *handtverkare* och *arbetare* af båda könen från 10 till 45 år betala endast hälften, eller

från Stockholm till Dona Francisca eller Blumenau 130 r:dr;

från Stockholm till Rio Grande do Sul 136 r:dr.

Barn från 1 till 10 år hälften, dibarn fritt.

Oaktadt denna betydliga prisnedsättning ikläda sig kolonisterna ingensomhelst förbindelse, de äro vid framkomsten fullkomligt fria män, kunna begifva sig hvart de behaga och söka sin utkomst på hvad sätt de för sig anse lämpligast.

I handpenningar erlægges vid inskrifningen 10 r:dr rmt, återstående 120 r:dr betalas sednast dagen före afresan, då sakerna böra föras ombord å fartyget vid Skeppsbron i Stockholm. De, som landstiga på annan plats, böra till undertecknad insända resterande passagerareafgift så tidigt, att penningarne äro här sednast den 7 Oktober.

Resan göres öfver Lybeck och Hamburg, men passagerarne ha allt fritt från det de

lemna Stockholm, och medföljer kolonisationsföreningens agent härifrån för att tillse att utvandrarna i alla afseenden utbekomma sin rätt.

Bref adresseras till *Utvandrareagenturen, Skärgårdsgatan N:o 3 i Stockholm, eller till*

J. DAMM,

befullmäktigad General-Agent.

De officiella handlingar, af hvilka ofvanstående uppgifter äro utdrag, finnas alltid på kontoret framlagda till benäget påseende.

